

NORDISKE STUDIER I LEKSIKOGRAFI

Titel:	Bilingval leksikografi - Nederlansk-dansk ordbogsprojekt	
Forfatter:	Godelieve Laureys og Gudrun Rawoens	
Kilde:	Nordiska Studier i Lexikografi 5, 2001, s. 185-201 Rapport från Konferens om lexikografi i Norden, Göteborg 27.-29. maj 1999	
URL:	http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nsil/issue/archive	

© Nordisk forening for leksikografi

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre Nordiske studier i leksikografi (1-5) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

*Godelieve Laureys
Gudrun Rawoens*

Bilingual leksikografi Nederlandsk–dansk ordbogsprojekt

In 1997 the Department of Nordic languages of Ghent University started up a Dutch–Danish dictionary project. The aim is to create a bilingual database of about 40.000 lemmas. The commissioner of the project is the CLVV ("Committee for lexicographical interlingual resources"), a Dutch–Belgian official agency that coordinates bilingual dictionary projects with Dutch as one of the involved languages. A Dutch–Danish bilingual lexical database is produced by means of the editor OMBI with a reverse function as one of its key features. RBN ("Referentiebestand Nederlands"), a corpus based predictionary lexical database, forms our material for the source language. In this article we intend to present this project by describing our way of working with the OMBI-program (network, advantages, problems) and with the RBN-material (macro, micro). A few editorial matters will be highlighted and illustrated with examples.

Indledning

Der eksisterer i øjeblikket ikke nogen udførlig nederlandsk–dansk/dansk–nederlandsk ordbog. Udbuddet begrænser sig til et par nederlandsk–danske og dansk–nederlandse lommeordbøger og nogle få ordlister.¹ En gedigen bilingual ordbog, der behandler nutidssproget og som omfatter en betydelig mikrostruktur, har længe været savnet. Selvfølgelig bør nævnes De Vries' nederlandsk–danske og dansk–nederlandse ordbog, der udkom første gang i 1971, og som blev genoptrykt i 1986. Denne ordbog rummer ganske vist ca. 25 000 opslagsord i hver del, men den adskiller sig ikke væsentlig fra en almindelig parlør hvad mikrostrukturen angår. Den er endvidere udgået.

¹ Van Goor's Mini-pockets Deens woordenboek, 1995/13 (12.000 lem-maer); Wolter's Miniwoordenboek Deens–Nederlands, Nederlands–Deens, 1999/5 (10.000 lem-maer); H. Alkema, I. Marsman, H. Westra-Lankamp, Nederlands Scandinavisch Basiswoordenschat Deens–Noors–Zweeds–IJslands, 1989.

Paludans hollandsk–dansk, dansk–hollandske ordbog i ét bind (12.000 opslagsord), der udkom i 1997, er det seneste skud på stammen. Det viste sig imidlertid at være et rent og skært genoptryk af Van Goors lommeordbog, inklusiv forordet, hvor man bl.a. understreger relevansen af ordbogen i forbindelse med Danmarks indtræden i EF (sic!).¹

Præsentation af projektet: Størrelse og profil

I 1997 påbegyndtes arbejdet med en ny nederlandsk–dansk ordbog ved Institutet for nordiske sprog ved universitetet i Gent i Belgien.

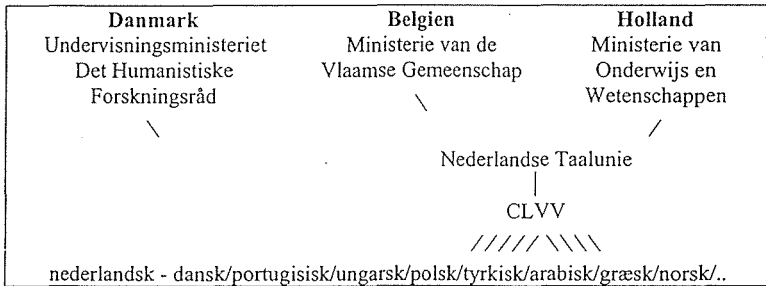
Målsætningen med projektet er at udarbejde en bilingval nederlandsk–dansk kontrastiv leksikalsk database på cirka 40 000 lemmata, af hvilken en tosprogsordbog kan fremstilles. Ordbogen og databasen er koncipieret som et bidirektionelt værktøj, hvilket indebærer, at den skal være lige så anvendelig for dansksprogede som for nederlandsksprogede brugere. Den nederlandsk–danske del fungerer fortrinsvis som en produktionsordbog for nederlandsktalende og som en receptionsordbog for dansk-talende. Det bidirektionelle udgangspunkt medfører en række redaktionelle konsekvenser. Databasen og den tiltænkte ordbog begrænses til 40 000 lemmata, men fokuserer på en rig mikrostruktur. Dette valg er grundet i det faktum, at nederlandsk og dansk er nært beslægtede sprog. For ordbogsbrugere, der arbejder med dette sprogpår, indebærer det, at de allerede på et tidligt stadium har mulighed for at søge hjælp i monolingvale ordbøger. Vi anser altså, at den største værdi for ordbogsbrugeren er et stort udvalg af grammatiske og leksikalske ordforbindelser, illustrative eksempelsætninger og faste udtryk.

Projektet udføres i opdrag af det nederlandsk–belgiske udvalg CLVV, "Committee for lexicographical interlingual resources". Søsterprojektet, dvs. den dansk–nederlandske del, bliver udar-

¹ Ordbogen fik en kritisk anmeldelse af Bergenholz og Van Hees. Se: Henning Bergenholz & Annelies van Hees, 1997.

bejdet ved Amsterdam Universitet. CLVV har nedsat en fælles styregruppe, der koordinerer begge projekter.

Projektet er finansieret med offentlige midler, der er stillet til rådighed af Danmark, Belgien og Holland. Midlerne forvaltes af CLVV, som sorterer under sprognævnet for det nederlandske sprogområde ("Nederlandse Taalunie"), og som koordinerer en række tosprogsordbogsprojekter, hvor nederlandsk udgør et af sprogene.

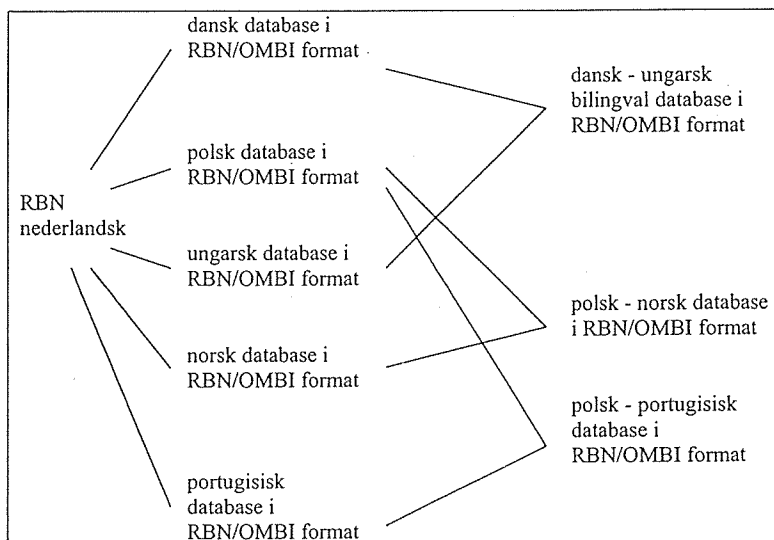
Det nederlandske kildemateriale

Det nederlandske kildemateriale for ordbogsprojektet er en relationel leksikalsk database ved navn RBN ("Referentiebestand Nederlands").

RBN er dels baseret på et korpus på ca. 5 millioner ord, udarbejdet ved INL ("Instituut voor de Nederlandse Lexicografie" ved universitetet i Leiden), der indeholder materiale fra både skriftlige og mundtlige kilder, og dels på en 21 000 ords leksikalsk database udarbejdet ved Institutet for Leksikologi ved Vrije universiteit Amsterdam. RBN har et format, der gør det muligt at importere det direkte i editor-programmet. RBN er udarbejdet på foranledning af CLVV som et samarbejdsprojekt mellem universiteterne i Amsterdam, Utrecht, Leiden og Leuven. CLVV har to målsætninger for RBN, en praktisk og en forskningsmæssig. Den praktiske hensigt er at stille en nederlandsk

leksikalsk database til rådighed for de forskellige projekter, der udføres under koordination af CLVV, således at de på forhånd ikke er afhængige af et forlag. De enkelte projekter kan selv beslutte, om de bruger RBN som kildesprogsmateriale, målsprogsmateriale, eller kun som referencedatabase. Desuden kan hvert projekt selektere relevante dele af makro- og mikrostrukturen i overensstemmelse med den type af ordbog, der fremstilles. For fremstillingen af en ordliste på 20.000 lemmaer sletter man f.eks. halvdelen af RBN-lemmaerne, og fjerner eksempelsætningerne.

Den forskningsmæssige målsætning er at teste den såkaldte "hub and spoke" model¹ ved at matche (varianter af) et og samme kildesprog med forskellige målsprog. I og med at de respektive fremmedsproglige databaser er ens strukturerede, vil det være muligt på et senere tidspunkt at kunne sammenføre to "målsprogsdatabaser" med hinanden. Tanken er at en sådan ny bilingval database danner udgangspunkt for udarbejdelsen af en bilingval ordbog for et nyt sprogpar.

¹ Willy Martin, Anne Tamm, Karoli Gaspar, OMBI: An Editor for Constructing Reversible Lexical Databases, i: Euralex '96 Proceedings, s. 675-687.

Editor

Den nederlandsk-danske ordbog fremstilles ved hjælp af ordbogsredigeringsprogrammet OMBI. OMBI er et akronym for "**O**mkeerbare **B**ilinguale **L**exicale **D**atabanken" dvs. et program til udarbejdelse af tosprogsordbøger, som automatisk tager højde for at bytte om på kilde- og målsprog. OMBI er desuden skræddersyet til RBN.

Programmet OMBI er blevet installeret på stedet i Gent i et flerbrugermiljø på Windows NT-computere, hvor OMBI kører på workstations, mens ordbogsdatabaseen ligger centralt på en databaseserver. Programmet OMBI har en vis såkaldt "scalability", hvilket indebærer, at det er muligt at konfigurere den som "stand-alone" på en Windows 95/98/NT computer. Desuden kan OMBI installeres i en "multi-user" miljø, hvori OMBI ("client program") kører på en "workstation" mens ordbogsdatabaseen administreres af en database server (Interbase).

I øjeblikket bruger vi Windows NT både til disse "workstations" og til serveren, på grund af den større stabilitet som Windows NT tilbyder i sammenligning med Windows 95/98. Vi har udført nogle prøver, hvori vi lod OMBI køre på en Linux Interbase server. Det fremgik heraf, at Linux-omgivelsen er meget hurtigere end Windows NT opstillingen. For vort projekt tilbyder Windows NT Interbase serveren imidlertid den bedste løsning, eftersom serveren da også kan bruges som ekstra data-entry station.

Selv om OMBI er et avanceret program med mange interessante træk og funktioner, er der også nogle ulemper. Et eksempel er mangelen på "managing capabilities" og på en anordning for replication/version-control.

- Ved hjælp af "managing capabilities" ville det være muligt at foretage en slags "user- and database-management". På den måde ville man kunne specificere, hvilken form for adgang en bruger skal have til en specifik del af databaseen, hvilket f.eks. ville indebære, at man kunne begrænse denne persons adgang til nogle specifikke handlinger på databaseen.

- Hvis der var blevet indbygget en "replication-functionality" i programmet, havde det været muligt at arbejde samtidig ("concurrent") på forskellige steder (f.eks. medarbejderne i Danmark). Takket være "replication" ville det være muligt at sammenføre databaserne uden at man skulle være bange for at "overskrive" data. Dette ville kunne lade sig gøre blandt andet ved at installere Windows NT Terminal server edition, der gør det muligt at køre "concurrent, multiple user-sessions" på en NT-server. Dette ville medføre, at en medarbejder, der ikke befinder sig på stedet, via Internet kunne arbejde direkte i en "graphical terminal session" på serveren i Gent.

Arbejdsgang og hjælpemidler

Redaktionsgruppen består af dansksprogede og nederlandsksprogede redaktører, der har gode kundskaber i det respektive andre sprog, samt et par tosprogede redaktører, der har en seminatale kompetence i begge sprog. Alle redaktører har en akademisk uddannelse med dansk og/eller nederlandsk som fag. Fire redaktører arbejder permanent på stedet, fire korrekturlæsere har distancearbejde på freelance-basis, og endelig er der 2 deltidsredaktører, der pendler mellem Danmark og Belgien.

Udover diverse elektroniske ordbøger har redaktørerne adgang til Bergholtz danske 4 millioner ords korpus, 6 millioner ords korpusset fra den danske ordbog, tilsvarende nederlandske korpora, samt alle de informationskilder, som internettet giver adgang til.

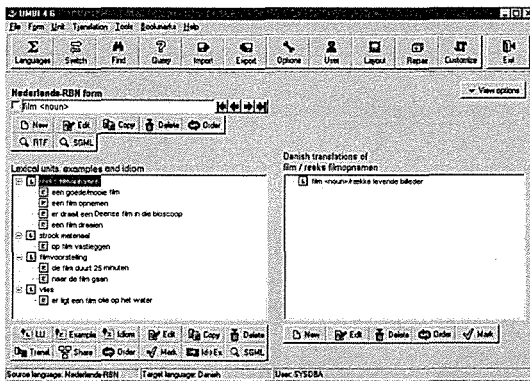
Redaktionsarbejdet er opdelt i forskellige faser. Før selve redaktionsarbejdet foretages en såkaldt nulfase, hvor en nederlandsktalende redaktør bearbejder den nederlandske leksikalske database og importerer det selekterede materiale i ordbogsredigeringsprogrammet. I den første fase oversætter redaktører med dansk som modersmål fra nederlandsk til dansk i redigeringsprogrammet. Fase 2 er den første korrektionsfase, hvor korrektur-

læsningen sker på papir af en korrekturlæser med dansk som modersmål. I fase 3 tages der stilling til bemærkninger, rettelser og ændringsforslag fra den forrige fase. Dette arbejde udføres af hovedredaktøren i samråd med en af de dansksprogede redaktører (dvs. en som ikke selv har oversat dokumentet). De endeligt fastslåede rettelser indføres nu også i den elektroniske database. Den sidste fase omfatter gennemlæsning og endelig redigering.

Oversættelse ved hjælp af OMBI

Programmet har en vendefunktion, hvilket indebærer, at der under oversættelsesprocessen simultant fremstilles en leksikalsk database over målsproget.

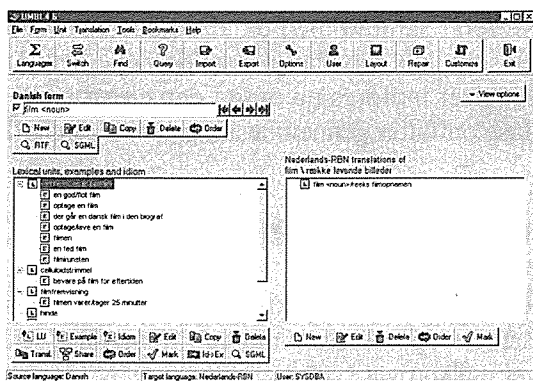
Vi vil prøve at demonstrere databasens struktur og oversættelsesprocessen ved et konkret eksempel.

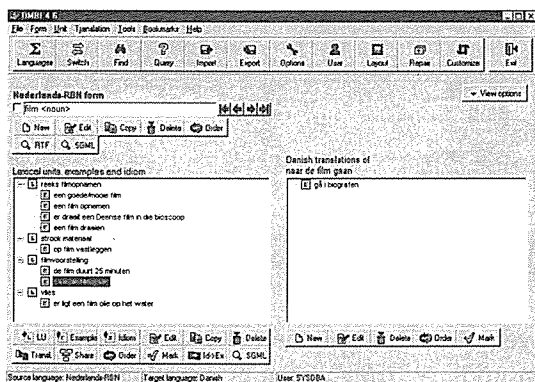
I feltet til venstre står det nederlandske opslagsord – i OMBI kaldt ”form unit” – ”*film*”, som er opdelt i forskellige betydningsvarianter – såkaldte ”lexical units”.

Eksempelsætningerne er hængt op under en bestemt lexical unit. Oversætteren starter med den første nederlandske lexical unit og gengiver den med en dansk lexical unit. I feltet til højre ser vi resultatet: ”*film*”. Ved hjælp af vendefunktionen bliver den

danske oversættelsesækvivalent nu indført i den danske database.

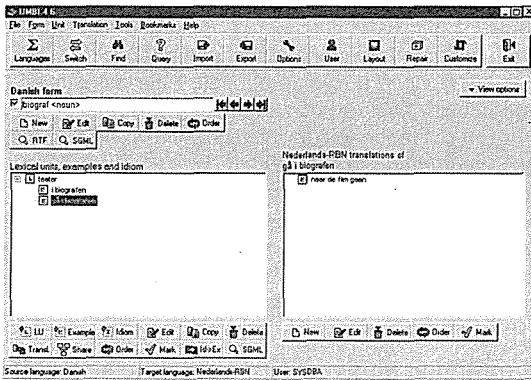

På dette skærmbillede ser vi resultatet, når hele opslagsordet ”*film*” er blevet oversat til dansk. Vi kan nu se at det danske lemma ”*film*” ligeledes er opdelt i betydningsvarianter (LU), og at eksemplerne er indført under den rette betydningsvariant.

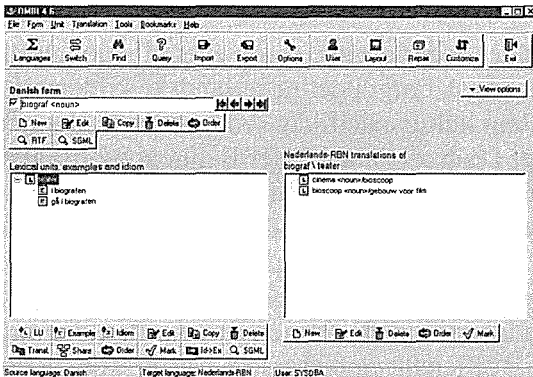

Dette screenshot viser, at eksempelsætningen ”*naar de film gaan*” er blevet oversat med ”*gå i biografen*”. Den danske eksempelsætning vil derfor blive hængt op under det danske lemma ”*biograf*”. Ved at aktivere vendefunktionen vil man så

kunne se at oversættelsen af eksempelsætningen ”*gå i biografen*” allerede figurerer i den nederlandske database:

Dette proces medfører, at det danske lemma ”*biograf*” i systemet selvfølgelig også lænkes til andre nederlandske oversættelsesækvivalenter: ”*bioscoop*”, ”*cinema*” som det fremgår af næste skærmbillede:

I princippet foretrækker redaktionsgrupper ”en-til-en” oversættelser, men i en række tilfælde har vi valgt at angive flere mulige oversættelsesækvivalenter. Det forekommer også, at et opslagsord kan gengives på dansk med flere forskellige ækvivalenter,

der dog hver har specifikke selektionsbegrænsninger. Disse begrænsninger angives efter oversættelsen med < >.

emotioneel ¹ <adj> (adv; ncompar) **1. m.b.t. emoties følelsesmæssig, emotionel, følelsesbetonet** **a.** emotioneel stabiel *følelsesmæssigt stabil* **b.** een emotionele band met iets of iemand hebben *føle sig følelsesmæssigt forbundet med noget eller nogen* **c.** emotionele problemen *følelsesmæssige problemer, emotionelle problemer.*

emotioneel ² <adj> (adv; -er/-st) **1. gevoelig følelsesladet** <situation, handeling>, *letbevægelig* <persoon>, *emotionel* <persoon> **a.** een emotioneel afscheid *en følelsesladet afsked* **b.** een emotionele reactie *en følelsesladet reaktion* **c.** emotioneel reageren *reagere med stærke følelser.*

Det er også muligt at angive, at en oversættelse har et begrænset brugsområde: f.eks. ved *Kamerdebat*, hvor <i DK> angiver, at oversættelsen *folketingsdebat* kun gælder den danske parlamentariske forsamling.

Kamerdebat <noun> (-ten; het; n) folketingsdebat <i DK>, parlamentarisk debat

I og med at det nederlandske sprog er et binationalt sprog bliver dette princip også brugt i det nederlandske kildemateriale for at skelne mellem kulturspecifikke ord og termer, der udelukkende forekommer i enten Holland eller Belgien, og for at angive den intralingvale variation.¹ Der bruges forskellig "labelling" for de såkaldte flamske ord, dvs. ord, der kun bruges i den nederlansktalende del af Belgien men ikke i Holland. f.eks.: '*panikeren*' (= '*in paniek raken*') eller '*microgolfoven*' (= '*magnetron*'), og for de såkaldte institutionelle termer, dvs. termer, der angiver institutioner eller officielle embeder som har forskellige navne i resp. Holland og Belgien.

byrådsmedlem <noun> (-met; -mer) wethouder <i NL>, schepen <i B>

¹ For en uddybning af begrebet "natiolekt" se: Godelieve Laureys, 1997.

I visse tilfælde har vi valgt ikke at oversætte kulturspecifikke ord, men at gengive dem med en encyklopædisk beskrivelse, som f.eks. ved *flevopolder*:

flevopolder <noun> (-; de; mf) *inddæmmet område som udgør provinsen Flevoland i Holland.*

Makrostruktur

Selv om RBN-materialet er ”skræddersyet” til bilingval leksikografi, besluttede redaktionsteamet dog at gennemføre yderligere et udvalg af makrostrukturen. RBN har en størrelse på 45 000 ord eller lemmaer, mens vort projekt er beregnet på en ordbog på ca. 40 000 lemmaer.

Udvælgelseskriterierne for lemmaerne er frekvens, kulturspecificitet og kontrastiv relevans. Desuden fjernede vi et antal lemmaer, som var for ”korpuspåvirkede”. Her tænker vi bl.a. på en række termer fra skibsindustrien.

Derfor opstillede vi i en forberedelsesfase udvælgelseskriterier for at slette visse lemmaer og eventuelt tilføje andre. Alle forandringer gemmes i separate filer. Dette arbejde bliver udført af en nederlandsktalende redaktør i samråd med medarbejdere fra instituttet for det nederlandske sprog.

Opdelingen af lemmaerne er baseret på rent formelle, dvs. kategoriale eller subkategoriale, kriterier. Den mindste forskel i de morfologiske paradigme giver anledning til et nyt lemma. f.eks.

chagrijn¹ <noun> (-; het; n) **1.** *knorrigheid* [informal] *græmmelse, gnaveri, surmuleri* **a.** iemand met chagrijn *en surmuler.*

chagrijn² <noun> (-en; de; m/f) **1.** *persoon* [informal] *stivstikker, tørvetriller, dødbider, surmuler* **a.** een stuk chagrijn *en sur skid, dødbider.*

Mikrostruktur

Mikrostrukturen i den elektroniske database indeholder information om forskellige kategorier. Denne information er til rådighed for både redaktører og korrekturlæsere. Redaktionsgruppen har udarbejdet en manual, hvoraf det fremgår hvilken type informationer, der skal synliggøres i ordbogsformatet. De øvrige oplysninger gemmes i systemet, hvilket på et senere tidspunkt vil gøre det muligt for forlæggeren eller fremtidige brugere af databasen selv at selekttere den type information, som anses for værende relevant. I RBN bruges engelsk som metasprog.

I systemet ligger der for hver LU et résumé eller en kortfattet definition. Ved polysemiske opslagsord fungerer résuméet som betydningsdiskriminator for de forskellige LU. Ved polysemiske opslagsord er det meningen, at de kommer med i ordbogen som hjælp for ordbogsbrugeren. På et dybere niveau ligger der også en mere udførlig definition, der svarer til behandlingen af opslagsordet i en monolingval ordbog. Dette gør ikke kun arbejdet for oversættere og korrekturlæsere lettere, men garanterer også en entydig tolkning af hver enkel LU.

Hvert lemma er forsynet med oplysninger om stavemåde, morfologi, syntaks, semantik, pragmatik og kombinatorik.

Med henblik på stavemåde følges *Woordenlijst Nederlandse taal* (1997) for nederlandsk og *Retskrivningsordbog* (1998) for dansk. Dobbeltformer angives i overensstemmelse med samme standarder.

For hvert lemma angives ordklasse og morfologisk type, f.eks. ved substantiver angives, om der er tale om et simplex, en sammensætning eller en afledning, og der angives pluralisendelse; ved verber angives bøjningsklasse og typologi.

Den syntaktiske beskrivelse af et opslagsord omfatter oplysninger om ordets kombinatorik, f.eks. ved substantiver angives genus og artikelbrug; ved verber, visse adjektiver og substantiver angives valensstruktur og faste præpositioner; ved adjektiver angives, om de kan bruges prædikativt og/eller adverbialt, og om de kan kompareres.

I det semantiske felt får opslagsordet en kode, der angiver semantiske tilhørsforhold, f.eks. ved substantiver angives referencestrukturen (f.eks. proprium, artnavn/dividua, individua), semantisk type (f.eks. abstrakt, konkret), leksikaliseret metonymi (f.eks. dynamisk, ikke-dynamisk).

Det pragmatiske felt omfatter syv forskellige etiketter, der indkredser ordets brugsområde: f.eks. angives, om et ord er et fremmedord, et regionalt ord, om det har en vis konnotation, om det tilhører et socialt register, og om det er tidsdateret. Systemets dybdestruktur kan f.eks. illustreres ved at etiketten ”konnotation” er repræsenteret af fem forskellige markører: *neutral* (default), *offensive*, *pejorative*, *euphemistic*, *jocular*.

Den rige mikrostruktur af RBN kendetegnes desuden af et stort udvalg af eksempelsætninger og idiomatiske udtryk. RBN omfatter to typer eksempler: kanoniske eksempler og kontekstuelle eksempler, der er taget direkte fra korpus. Som regel vælges den kanoniske form af pladshensyn, men ofte foretrækkes et (”plukket”) korpuseksempel eller et redaktionseksempel for at illustrere brugen af et opslagsord i en bestemt kontekst. Det gælder især faste vendinger og pragmatiske udtryk.

Den leksikalske database rummer altså en stor mængde information på mange forskellige niveauer. Den forfinede beskrivelse af kildeproget letter oversættelsesprocessen. Vi bestræber os på ved hjælp af alle disse oplysninger om de nederlandske opslagsord at ramme den mest hensigtsmæssige danske oversættelsesækvivalent. Samtidig udarbejder vi simultant en dansk database, der kan betegnes som en rå predictionary version. De danske oversættelsesækvivalenter bliver forsynet med et dansk résumé og linket til en nederlandsk LU. De øvrige oplysninger om morfologi, syntax, semantik, m.v. bliver ikke systematisk indført i den danske database, i og med at det ikke indgår i vores opgave at udarbejde den dansk-nederlandske del. Selvfølgelig er det fuldt muligt at supplere den danske database på et senere tidspunkt eller at lave uddrag af den til udforskning af forskellige sproglige fænomener, f.eks. valens. Det er vigtigt at påpege, at den nederlandske og den danske database er linket sammen på LU-niveau, hvilket indebærer, at ”en bestemt nederlandsk op-

slagsform med en bestemt betydning” læknes til ”en bestemt dansk opslagsform med tilsvarende betydning”. En vending af bestanden vil give anledning til en brugbar udgangspunkt for en mere dybtgående beskrivelse af den danske del af databasen i samme format som RBN. Dette kan ses som en implementering af det ovennævnte ”hub and spoke” model.¹

Til sidst vil vi illustrere arbejdet ved et uddrag af databasen.²

¹ Se grafisk forestilling på side 3.

² Disse eksempler er taget fra materiale der ligger i fase 3.

erg¹ <adj> (adv; -er/-st; attr) I. *ontzettend* *forfærdelig*, *frygtelig*
 a. iemands ergste vijand *nogens værste fjende* b. erge
 honger/haast hebben *være frygtelig sulten/have frygteligt*
travlt c. ik doe nooit inkopen tijdens de ergste drukte *jeg kø-*
ber aldrig ind midt i myldretiden d. erge buikpijn hebben
have (noget) så forfærdeligt ondt i maven, have en forfærde-
lig mavepine e. tijdens de ergste drukte rinkelde de telefoon
midt i det hele ringede telefonen f. zij heeft het erg te pakken
hun går meget op i det, hun er smaskforelsket <verliefdheid>

erg² <adj> (nonadv; -er/-st) 1. *naar* *dårlig*, *slem* a. iets erg
 vinden *synes at noget er dårligt* b. een erge ziekte *en slem*
sygdom, en alvorlig sygdom c. en, wat erger is, *og/men hvad*
værre er, d. (het wordt) hoe langer hoe erger (*det bliver*)
værre og værre (jo længere tid der går) e. wat erg! *det var*
da ærgeligt! f. in het ergste geval *i værste tilfældelfald* g. zo
 erg is het niet så *slemt er det ikke, det er ikke så slemt, det er*
ikke så farligt h. dat is niet erg, hoor! *det gør ikke noget!* i.
 dat is toch niet zo erg *det er vel ikke så slemt, det går nok* j. is
 het erg als ik na tien en bel? *gør det noget hvis jeg ringer ef-*
ter ti? k. het middel is erger dan de kwaal l. iets erger maken
 dan het is *gøre noget værre end det er* m. ik vind het echt
 heel erg *det gør mig meget ondt* n. ik vind het erg dat hij die
 baan niet kreeg *jeg er ked af at han ikke fik det job, det var*
da ærgeligt at han ikke fik det job o. als je het niet erg vind,
 ga ik nu weg *hvis du ikke har noget imod det, tager jeg af*
sted nu p. er is iets ergs gebeurd *der er sket noget forfærde-*
ligt q. zoiets ergs heb ik nooit meegemaakt *det er det værste*
jeg har været ude for r. Gudrun is op het ergste voorbereid
Gudrun er forberedt på det værste s. het is meer dan erg *det*
er helt igennem forfærdeligt t. de toestand van de patient is
 erger geworden *patientens tilstand er blevet værre* u. ach,
 het had erger kunnen zijn! *det kunne have været værre* v. het
 is zo al erg genoeg *det er slemt nok som det er, det er galt*
nok som det er w. des te erger! *det gør ikke (ligefrem) sagen*
bedre! 2. *verkeerd slem, forfærdelig* a. iets ergs gedaan heb-
 ben *have gjort noget forfærdeligt* b. van kwaad tot erger
 vervallen *gå den gale vej, gå ned ad bakke* c. nu maakt hij
 het te erg! *nu er han gået for vidt!*

erg³ <noun> ¶ I. geen erg hebben in iets *ikke være opmærksom*
på noget, komme til at overse noget II. iets zonder erg doen
komme til at gøre noget, gøre noget uden at tænke sig om III.
 daar had ik geen erg in *det tænkte jeg ikke på.*

ernst <noun> (-; de; m) **1. ernstig zijn alvor** a. er klonk ernst in zijn stem *hans stemme lød alvorlig* b. ernst en luim c. maar nu in ernst *spøg til side, men alvorligt talt* d. je ernst bewaren *bevare Alvoren* **2. vastbeslotenheid, oprechtheid alvor** a. in ernst *alvorligt* b. het is mij (hoge/heilige) ernst *det er mit ramme alvor* c. in alle ernst *i ramme alvor* **3. oorzaak dan wel gevolg van ernst alvor** a. de ernst van de situatie *situationens alvor* b. (het is) bittere ernst (*det er*) *ramme alvor*, (*det er*) *bitter alvor* c. het wordt ernst met zijn plannen *han gør nu alvor af sine planer*.

ernstig <adj> (adv; -er/-st) **1. serieus alvorlig** a. iemand ernstig toespreken *sige nogen et alvorstord* b. iets ernstig overwegen *alvorligt overveje noget* **2. ingrijpend alvorlig** a. ernstig gewond *alvorligt såret* b. een ernstige beschuldiging *en alvorlig beskyldning* c. een ernstige ziekte *en alvorlig sygdom* d. een ernstig getroffen gebied *et område som er alvorligt ramt* e. ernstige gevolgen *alvorlige følger* f. iemand iets ernstig aanrekenen g. zich ernstig(e) zorgen maken *være alvorligt bekymret*.

denken <verb> (intr) (h ; dacht; gedacht) **1. het verstand laten werken tænke** a. denken dat ... *tro at ...* b. daar moet ik nog eens over denken *det skal jeg lige tænke over igen* c. ik denk van niet [*informal*] *det tror jeg ikke* d. wat denk je ervan? *hvad synes du?* e. denk om (de buren) *tænk på (naboerne)* f. dat geeft te denken *det giver stof til eftertanke* g. ik moet er niet aan denken *bare tanken* **2. plannen tænke** a. ik denk erover te stoppen met roken *jeg tænker på at holde op med at ryge, jeg overvejer at holde op med at ryge* b. hoe denk je erover? *hvad synes du om de?, hvad mener du om det?* **3. niet vergeten** a. aan iemand denken *tænke på nogen* b. denk aan je tandenborstel *husk lige tandbørsten*.

Litteratur

- Jens Axelsen. 1998. *Retskrivningsordbog*.
 Henning Bergenholz, Ilse Cantell, Ruth Vatvedt Fjeld, Dag Gundersen, Jón Hilmar Jónsson, Bo Svensén. 1997. *Nordisk leksikografisk ordbok*.
 Henning Bergenholz & Annelies van Hees. 1997. "Hollandsk-Dansk Dansk-Hollandsk Ordbog." København Paludan. Anmeldelse i: *Hermes* 19, Aarhus 1997:246-250.

- De Vries nederlandsk–dansk/dansk–nederlandsk*, 1971/76 (Van Goor), 1986 (Kramers).
- Godelieve Laureys. 1999. "Den svensk–nederländska/nederländsk–svenska ordboken. En bidirektionell ordbok i ett dubbelt binationellt perspektiv." *Nordiska studier i lexikografi*. 4. (Skrifter utgivna av Nordiska föreningen för lexikografi. 5.) Helsingfors. S. 249–254.
- Godelieve Laureys & Hans de Groot. 1996. *Van Dale Handwoordenboek Zweeds–Nederlands/Nederlands–Zweeds – Norstedts svensk–nederländska/nederländsk–svenska ordbok*.
- Willy Martin, Anne Tamm, Karoli Gaspar. "OMBI: An Editor for Constructing Reversible Lexical Databases." *Euralex '96 Proceedings*. S. 675–687.
- Willy Martin, Hanny Demeersseman, Isa Maks. "Referentiebestand Nederlands. Documentatie." (Interne publikation.)
- Bo Svensén. 1991. *Handbok i lexikografi*. Stockholm.
- Mark van Elswijk, Cecile Wijne, Isa Maks, Willy Martin. "OMBI 4 User Manual." (Interne publikation.)